

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 marca 2013 r.

Sąd Okręgowy	w Ostrołęce	Wydział III
Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych		

w składzie:

Przewodniczący: SSR del. do SO Monika Obrębska

Protokolant: st.sekr.sądowy Małgorzata Laskowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 14 marca 2013 r. w O.

sprawy z odwołania K. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania K. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P.

z dnia 15.11.2012 r. **znak** (...)

orzeka:

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje K. K. prawo do emerytury począwszy od 01.01.2013r.,
2. stwierdza brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

UZASADNIENIE

W dniu 08.10.2012 r. K. K. złożył w Oddziale ZUS w P. Inspektorat w O., kolejny wniosek o ustalenie uprawnień do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych.

Po rozpoznaniu tego wniosku decyzją z dnia 15.11.2012r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. odmówił K. K. prawa do tego świadczenia uznając, iż nie udowodnił on wymaganego 15 - letniego okresu pracy w szczególnych warunkach oraz nie udokumentował rozwiązania stosunku pracy.

K. K. decyzję powyższą zaskarżył, wnosząc od niej odwołanie. W uzasadnieniu odwołania wskazał, że do 01.01.1999r. przepracował 32 lata i 1 miesiąc jako kierowca samochodu ciężarowego pow. 3,5 tony i pracownik kolei. Na

potwierdzenie faktycznego charakteru zatrudniania w (...) w P. i w H. Sp z o.o. Oddział w P. wniósł o przesłuchanie świadków.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Wskazał, że K. K. nie spełnia warunków do przyznania wcześniejszej emerytury, o których mowa w art. 184 w zw. z art. 40 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, gdyż zgromadził okres pracy na kolei w wymiarze 10 lat i 8 miesięcy, zamiast wymaganych 15 lat. ZUS podniósł również, że K. K. nie spełnia też warunków do przyznania wcześniejszej emerytury, o których mowa w art. 184 w zw. z art. 32 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, gdyż pomimo osiągnięcia wymaganego wieku emerytalnego 60 lat, nie przystąpienia do OFE i legitymowania się ponad 25-letnim ogólnym stażem pracy, nie posiada wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach i nie rozwiązał stosunku pracy.

Do okresów pracy w szczególnych warunkach Oddział ZUS zaliczył K. K. okres 13 lat i 10 miesięcy. Do okresów pracy w szczególnych warunkach ZUS nie uwzględnił natomiast okresów:

- od 04.11.1993r. do 30.09.1994r. z tytułu zatrudnienia w (...)W., ponieważ odwołujący nie przedstawił świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach;

- od 01.02.1982r. do 03.09.1992r. z tytułu zatrudnienia w (...) Sp. z o.o. Oddział P., ponieważ odwołujący również za ten okres nie złożył świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach, a zeznania świadków nie stanowią środka dowodowego w sprawie.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych ustalił i zważył, co następuje:

Odwołanie K. K. jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że podstawą do ubiegania się przez odwołującego o prawo do emerytury jest art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009r., Nr 153, poz.1227 ze zm.) w zw. z §4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.), gdyż urodził się on 1 marca 1952r. Zgodnie z tymi przepisami, obowiązującymi w dacie wydania zaskarżonej decyzji, prawo do emerytury przysługuje ubezpieczonemu urodzonemu po 01.01.1949r., jeżeli:

- osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn,

- nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego lub złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w OFE, za pośrednictwem Zakładu na dochody budżetu państwa,

- rozwiązał stosunek pracy, w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem,

- w dniu 01.01.1999r. udowodnił 25-letni okres składkowy i nieskładkowy, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Nadmienić należy, że ustawą z dnia 11.05.2012r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2012.637), warunek rozwiązania stosunku pracy z dniem 01.01.2013r. został zniesiony.

Zgodnie z treścią § 2 ust. 1 powołanego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Zasadniczo okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik

do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia lub w świadectwie pracy (tak: § 2 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r.). Zgodnie jednak z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego możliwe jest wykazywanie okoliczności, od których zależy nabycie uprawnień, w postępowaniu przed sądem ubezpieczeń wszelkimi dowodami (wyrok SN z dnia 06.09.1995r., II URN 23/95, OSNP 1996/5/77, wyrok SN z dnia 02.02.1996r., II URN 3/95, OSNP 1996/16/239).

Na okoliczność wykonywania pracy w szczególnych warunkach w spornych okresach odwołujący nie przedstawił świadectw wykonywania prac w szczególnych warunkach a jedynie ogólne świadectwa pracy.

Wobec powyższego zasadniczą kwestią wymagającą przesądzenia w przedmiotowej sprawie było rozstrzygnięcie, czy odwołujący zgromadził 15 lat pracy w szczególnych warunkach (spełnienie pozostałych przesłanek warunkujących nabycie uprawnień do wcześniejszej emerytury, w tym rozwiązanie stosunku pracy z dniem 31.12.2012r. ostatecznie nie było przez ZUS kwestionowane).

Na powyższe okoliczności Sąd przesłuchał świadków oraz odwołującego w charakterze strony, przeprowadził też dowód z dokumentów z akt osobowych oraz dokumentów z akt emerytalnych.

Świadkowie K. C. i R. W., którzy pracowali z odwołującym w (...) Oddział (...), która następnie została przejęta przez H. zeznali, że odwołujący w tych firmach w pełnym wymiarze czasu pracy pracował tylko i wyłącznie jako kierowca samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym przekraczającym 3,5 tony. Niczym innym się nie zajmował. Jeździł S. 29, S. 200, czasami J.. Przeważnie jeździł z przyczepami, woził różne towary, głównie materiały budowlane, nawozy, a po przejściu firmy przez H. głównie warzywa i owoce. Świadek K. C. podał, że on rozpoczął pracę w (...) w P. w lipcu 1977r. i pamięta, że kilka miesięcy później sam przyjmował do pracy K. K..

Zeznania świadków w pełni korespondują z zeznaniami odwołującego K. K., który podał, że zarówno w (...), jak też w H., wykonywał wyłącznie pracę kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym pow. 3,5 tony. W (...) pracował głównie na usługach (...). Woził wówczas cement, wapno, nawozy. Po przejściu (...) przez H. podpisał nową umowę, ale miał ciągłość zatrudnienia. W H. pracował dalej w takim samym charakterze, jeździł tym samym samochodem (...) na usługach hurtowni owocowo – warzywnej. Pracował w pełnym wymiarze czasu pracy.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków i odwołującego, nie znajdując żadnych podstaw by kwestionować ich szczerłość i zgodność z rzeczywistym stanem rzeczy. Świadkowie są osobami obcymi dla odwołującego. Nie mają żadnego interesu w składaniu fałszywych zeznań. Ich zeznania wzajemnie się uzupełniają, tworząc logiczną całość. Świadkowie pracowali razem z odwołującym w spornych okresach, zatem posiadali wiedzę w przedmiocie charakteru jego pracy.

Zeznania świadków korespondują też z dokumentami z akt osobowych.

Z okresu zatrudnienia odwołującego w (...) Oddział w P. zachowały się jedynie karty wynagrodzeń, gdzie stanowisko pracy K. K. określone było ogólnie jako kierowca.

Z akt osobowych z okresu zatrudnienia K. K. w H. wynika, że o ile na kartach płac stanowisko odwołującego określone było wprawdzie ogólnie jako „kierowca”, o tyle akta osobowe zawierają również dokumenty z których wynika, że w istocie odwołujący, jak utrzymywali świadkowie, wykonywał pracę kierowcy samochodu ciężarowego. Świadczą o tym takie dokumenty jak: wypowiedzenie umowy o pracę z 26.08.1992r., gdzie jako stanowisko pracy odwołującego wskazano „kierowca samochodu ciężarowego”, świadectwo pracy z 30.09.1992r. potwierdzające, że w okresie od 01.02.1982r. do 30.09.1992r. odwołujący zajmował stanowisko kierowcy samochodu ciężarowego, czy pismo z 27.06.1988r. dotyczące zmian reorganizacyjnych zakładu pracy, gdzie również jako stanowisko pracy K. K. wskazane jest stanowisko kierowcy samochodu ciężarowego. Analiza dokumentacji osobowej koresponduje więc zasadniczo z przeprowadzonymi w sprawie dowodami osobowymi. Podkreślić w tym miejscu należy, że dla oceny czy pracownik wykonywał pracę w szczególnych warunkach nie ma znaczenia nazwa stanowiska pracy, ale rodzaj faktycznie powierzonych i wykonywanych obowiązków, co wielokrotnie podnoszono w orzecznictwie i doktrynie. W przekonaniu Sądu przeprowadzone postępowanie dowodowe, w tym w szczególności analiza omówionych wyżej

dowodów osobowych nie pozostawia wątpliwości, że w okresie od 04.11.1977r. do 31.01.1982r. i 01.02.1982r. do 30.09.1992r. K. K. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, pracował jako kierowca samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony.

Reasumując powyższe Sąd doszedł do przekonania, że przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało, że jako pracę wykonywaną w szczególnych warunkach należy zaliczyć K. K. dodatkowo okres od 04.11.1977r. do 31.01.1982r. i 01.02.1982r. do 30.09.1992r. z tytułu zatrudnienia w (...) Oddział w P. i Przedsiębiorstwie (...) Zakład w P. (tj. łącznie 14 lat, 10 miesięcy i 27 dni, w których to okresach K. K. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, pracował jako kierowca samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony. Powyższe prace są wyszczególnione w wykazie A dziale VIII poz. 2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.). Reasumując łączny staż pracy K. K. w szczególnych warunkach, łącznie z okresem uznanym przez ZUS w wymiarze 13 lat i 10 miesięcy wynosi 28 lat, 8 miesięcy i 27 dni, a więc więcej niż wymagane ustawą 15 lat.

K. K. spełnił też wszystkie pozostałe przesłanki warunkujące nabycie uprawnień do wcześniejszej emerytury wynikające z art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Na dzień 01.01.1999 r. udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat tj. łącznie zgromadził 32 lata, 1 miesiąc i 13 dni, osiągnął wiek 60 lat w dniu 1.03.2012 r., nie przystąpił do OFE oraz z dniem 31.12.2012r. rozwiązał stosunek pracy (vide: dokumenty z akt emerytalnych).

Biorąc pod uwagę powyższe Sąd w oparciu o art. 477¹⁴§2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 15.11.2012r. i przyznał K. K. prawo do emerytury począwszy od dnia 1.01.2013 roku tj. od dnia następnego po dniu rozwiązania stosunku pracy – stosownie do art. 129 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, gdyż na tę datę odwołujący spełnił wszystkie przesłanki warunkujące przyznanie mu prawa do tego świadczenia.

Zgodnie z treścią art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Sąd był zobowiązany, przyznając odwołującemu prawo do emerytury, do zamieszczenia z urzędu w sentencji wyroku rozstrzygnięcia w przedmiocie odpowiedzialności organu rentowego odnośnie do nieustalenia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji tj. zarówno przyznającego prawo do świadczenia, jak też jego brak (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28.04.2010 roku, II UK 330/09, LEX 604220). W ocenie Sądu Okręgowego w przedmiotowej sprawie brak było podstaw do obciążenia organu rentowego odpowiedzialnością za nieustalenie wszystkich okoliczności niezbędnych do wydania decyzji o przyznaniu odwołującemu prawa do wcześniejszej emerytury. ZUS nie dysponował bowiem niezbędnymi i wystarczającymi dokumentami pozwalającymi na uznanie pracy odwołującego w spornych okresach jako pracy wykonywanej w szczególnych warunkach. Odwołujący nie przedstawił bowiem świadectw wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Dopiero na etapie postępowanie sądowego po przeprowadzeniu stosownego postępowania dowodowego odwołujący w sposób niewątpliwy wykazał, że zgromadził wymagany ustawą 15 letni okres pracy w warunkach szczególnych. Z tych względów orzeczono jak w pkt. 2 wyroku.